

MÁLTEIGURINN

Tann søta oljan

Tað gongur skjótt fyri seg í løgtinginum. Nýggjar lógir koma bóltandi við næstan somu ferð, sum nýggir stjórar og fulltrúar og yvirastøðingar verða settir.

»Kolvetni« var á hvørjari tingmanstungu herfyri. Vit finga at vita, at nú skuldi øll oljuútgærd um føroyskan kaikan, t.e. »bryggju-hyrning«, eftirsom kantur nú skal eita hyrningur. Ein merkilig málslig einrættan merkt í tinginum. Tá ið ein fer at siga kolvetni, so siga allir kolvetni. Men eingin spyr, hvat hetta man vera.

Tað skilt av samanhanginum, at »kolvetnislógin« handlar um olju. Men sambært fleiri orðabókum er kolvetni eitt gott føroyskt (t.e. íslenskt) orð fyri »kolhydrat«, sum stórt sæð er tað sama sum – sukur!

Onkur er helst vilstur í tí íslensku orðabókini. Har er »kulhydrat« umsett til »kolvetni«; men »kulbrinte« er umsett til »kolvatnsefni« (Dönsk-íslensk orðabók, 1992). Í eykabindinum hjá tí føroysku-donsku orðabókini (1974) verða bæði »kolvetni« og »kolvatnefni« umsett til »kulhydrat«. Á mjólkarpakkanum eitur kolhydrat »kolvæta«. Bara tann nýggja danska-føroyska frá fróðskaparfelagnum roynir nøkulunda at halda skil á. Hon kallar »kulbrinte« fyri »kolbrintu, kolvetni«, og »kulhydrat« verður til »kolhydrat, kolvæta«.

Tað danska orðið »kulbrinte« verður av teimum lærdu brúkt sum felagsheiti fyri kol, olju og gass í undirgrundini. H. C. Ørsted gjørdi í 1814 orðið »brint« fyri hydrogen, sum á grikskum merkir »tað, sum ger vatn«. Hvi ikki bara siga olja og gass? Ella bara: olja? Allir almindilgri føroyingar tosa um oljuvinnu, oljuboring, oljupengar og oljudáking. Hvi kunnu tingmenn so ikki eisini samtykkja eina oljulóg? Tað er eitt orð, sum øll forstanda. Tingið skal tala við tign, og tey kunstigu spæliorðini klæða ikki tigninum; virðingin minkar, og skattaborgarin verður sorgarbundin.

Eitt annað heimbundið oljuorð er eyðflyting fyri evakuering. Hevði tað so verið »neyðflyting«, so kundi lesarin sæð ta meining, at hetta var at flyta fólk, sum vóru í neyð. Eitt annað orðaskepils kundi verið »neyðtøka« fyri at taka fólk burtur, sum eru í neyð, men tað minnir for nógv um neyðtøku, so tað ber ikki til.

Evakuering bleiv brúkt undir krígunum saman við orðum sum konvoy, signal, sirena, alarmur, barakk og messa. Hetta eru alt samalt militær fakorð, sum vit tibatir sjáldan hava brúk fyri. Og nettupp tí er tað óneyðugt at pilka við tey. Tey hava eitt neyvt og týðiligt innihald til sítt avmarkaða brúk. Og skuldi tað ólukkuliga hent, at tað eina ferð í framtíðini gjørdist neyðugt at flyta fólk burtur av einum føroyskum boripalli, tí til dømis eldur var í, so var tað ein avgerandi fyrimunur, um eisini teir útlendsku arbeidssfelagarnir forstóðu, hvat var á vási. At biðja til dømis bretar »hurry upi, tí nú er eyðflyting, fer ikki at spara nógv sekund.

Tað er krevjandi og farligt at arbeida á boripallinum. Gera hesir menn ein tekniskan feil, so kunnu teir verða um ein háls. Ólka fittligari og fríðaligari er arbeidið hjá tingmonnum á røðarapallinum. Tað hendir so eingin mannskaði, um tingmenn durva eina løtu, men tað má tó undra, at teir av misgáum hava gjørt eina oljulóg um sukur, siropp og aðrar søtar vørur.

D

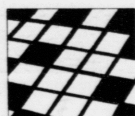
VALUTAKURSIR

		Ultimo	siðsta mán.
USA	Dollarar	66.03.98	690,1000
Bretland	Pund	1142,2300	1136,4000
Týskland	Markur	381,4400	381,5100
Svøríki	Króna	86,7300	86,2900
Noreg	Króna	91,8700	91,4900
Frakland	Frankur	113,8500	113,8600
Belgia	Frankur	18,5030	18,5000
Sveits	Frankur	468,6800	470,7600
Holland	Gyllin	338,4200	338,4800
Italia	Liri	0,3888	0,3877
Finnland	Markur	125,8700	125,8900
Island	Króna	9,7500	9,7900
Eysturriki	Skillingur	54,2550	54,2620
Spania	Pesetas	4,5090	4,5090
Portugal	Escudos	3,7360	3,7330
Kanada	Dollari	492,4200	485,6500
Grikkaland	Drakmur	2,4410	2,4360
Japan	Yen	5,4946	5,4809
Írland	Pund	949,4400	945,2200
	XEU	755,1500	754,3300

FØROYA SPARKASSI

150	MÁL- TÍÐ	SKED	KONN- UM	GL. REIÐAR	HJÁLPA- LIB	AN- GONGA	LOU'S BIRON	TÝSK- LAND	LOGA	PAKKI (SYTT)	EVNI	URAN	EVNI	REIÐA LYNDI
REIÐA LYNDI									BELFAST	PLANET NOR- MABUR				
NAVN								BYGD	JARD			EDVARD POSSAN ALFA		
ÁSKRIFT		TILGJÖD								ETIM				
POLIT. LYFTI		GENI			HJÁJÖD					TÝSKARI			VOKALAR KALILAR	
KONU					SKOTSK BVR URAN			3	NORGE	TRAL			ÁSKRIFT SUGRIGI	
MC	4							ITALIA ILT	SKIP IKKI TURT			UN		
KVN					FLJÖT					FRAM- LEIÐD			STJLV- LJÖD	
NORSK OYGGJ					LIFA					PRIMA			NITRO- GEN STERKI	
GL. REIÐAR														
URAN														
RÖNN														
STYRIS- LAG														
ALU- MINIUM														
FAHREN- HEIT														
AA. MARS														

REIÐA, 1998

KROSSORDAGÁTA

Loysnin frá seinastu viku
Loysunarorðið: HISSINISØRINDI

M	A	N	C	H	E	S	T	E	R	-	U	N	I	T	E	D
A																
N	I	C	E	D	C	I	A	T	E	I	R					
149	C	E	L	T	I	C	A	L	F	R	E	D				
H	A	N	S	A	-	R	O	M	A	R	N	A	R			
E	T	E	L	T	E	W	A	N	N	A	N	I				
R	Ú	N	A	E	S	M	D	G	A	N	N					
F	A	M	O	T	H	E	R	W	E	L	L	G				
Ø	G	R	U	M	O	G	I	R	E	I	N	U				
L	E	I	R	A	C	E	D	E	S	V	R					
G	Y	R	Ø	K	K	U	R	L	V	E	B					
E	T	H	E	L				A	I	B	R	E	D			
I	E	I	A	G	G	V		U	P	I						
A	I	M	A	T	R	A	A	L	A	G	O	N				
G	I	N		L	A	S	H	U	G	L	O	T	I			
A	E	I	B	I	S	B	O	L	T	F	E	L	A	G		

Hvønn leygdagad

her krossordagáta í blaðnum. Drigið verður millum røttu inn-sendu loysnirnar. Vinningurin er ein bók frá Bókadeild Føroya Lærarafelags ella Føroya Skúlabókarunni. (Krossa av á listanum høgrumegin, hvørja tú best kundi hugsað tær).

Fyri at verða við í dráttinum um vinningin, má loysunar-orðið vera okkum í hendi í seinasta lagi hósdagin. Vinnarin verður saman við loystu gátuni kunninggjörður í blaðnum næsta leygdagin.

Sendið loysunarorðið til: Sosialurinn, Box 76, 110 Tórshavn – og viðmerkið »Krossordagáta nr. ...« á bjalvan.

Vinnari: Helgi og Hans Pauli Hansen
Ulvevej 44th
DK 6715 Esbjerg

Loysunar-

orðið:

Navn:

Bústaður:

Bygd/býur:

Lesið føroyskt – hugsið føroyskt!

Frá
BÓKADEILD
FØROYA LÆRARAFELAGS:

- ☐ Ljósini slókna
- ☐ Søgur úr Port Janua
- ☐ Biblían í orðum og myndum
- ☐ Indiánararnir. Sagan um upprunafólkid í Norðuramerika
- ☐ Mangt er millum himmal og jørd

Frá
FØROYA
SKÚLABÓKAGRUNNI:

- ☐ Samfelagsfrøði 1. Tú og samfelagið
- ☐ Heimssøga 1
- ☐ Sagan um: hini
- ☐ Lív og gróður
- ☐ Orðaskyn. Mín fyrsta orðabók

Bøkur og annað tilfar
– bæði innan og uttan skúlagátt.